

Det danske klassesamfund

Indkomstudvikling for de sociale klasser

Denne analyse er en del af baggrundsanalyserne til bogen "Det danske klassesamfund – et socialt Danmarksportræt". Fokus er her på indkomsten i hver af de sociale klasser og udviklingen i indkomsterne.

af chefanalytiker **Jonas Schytz Juul**

29. oktober 2012

Analysens hovedkonklusioner

- Overklassen har de største disponible indkomster på i gennemsnit knap 585.000 kr. Den højere middelklasse har i gennemsnit godt 300.000 kr. efter skat, mens middelklassen og arbejderklassen har omkring 220-230.000 kr. Underklassen har de laveste indkomster på 144.000 kr.
- I 1985 havde overklassen en disponibel indkomst, der var 1,66 gange større end arbejderklassen. I 2009 var dette forhold vokset til en faktor 2,67.
- Overklassen har en samlet indkomst før skat på knap 1,2 mio. kr., hvilket er næsten dobbelt så meget som den højere middelklasse og næsten tre gange så meget som arbejderklassen. Overklassen har også en markant større formueindkomst end resten af de sociale klasser.

Kontakt

Chefanalytiker

Jonas Schytz Juul

Tlf. 33 55 77 22

Mobil 30 29 11 07

jsj@ae.dk

Kommunikationschef

Mikkel Harboe

Tlf. 33 55 77 28

Mobil 28 36 87 50

mh@ae.dk

Sociale klasser - udvikling i indkomster

I denne analyse er udviklingen i indkomster vist for de sociale klasser.

Boks 1. Klassesamfundet i Danmark. Definition af klasserne

Overklasse:

- Selvstændige, der tjener over tre gange så meget som den typiske indkomst (i 2012 er det 1,2 million kr.).
- Topledere, der tjener over tre gange så meget som den typiske indkomst.
- Personer med videregående uddannelse, der tjener over tre gange så meget som den typiske indkomst.
- Eksempler: Fabrikant, bankdirektør, finansanalytiker, kommunaldirektør.

Højere middelklasse:

- Selvstændige, der tjener mellem to og tre gange så meget som den typiske indkomst (i 2012 mellem 807.000 kr. og 1,2 million).
- Topledere, der tjener mellem to og tre gange så meget som den typiske indkomst.
- Personer med videregående uddannelse, der tjener mellem to og tre gange så meget som den typiske indkomst.
- Personer med akademisk uddannelse, der ikke indgår i overklassen, uanset indkomst.
- Eksempler: Skoleleder, ingeniør, gymnasieleærer, læge.

Middelklasse:

- Selvstændige, der tjener under det dobbelte af den typiske indkomst (i 2012 under 807.000 kr.).
- Topledere, der tjener under det dobbelte af den typiske indkomst.
- Personer med kort eller mellemlang videregående uddannelse, der tjener under det dobbelte af den typiske indkomst.
- Eksempler: Murermester, brugsuddeler, folkeskolelærer, sygeplejerske.

Arbejderklasse:

- Personer med erhvervsfaglig uddannelse, der ikke indgår i en af de øvrige klasser.
- Ufaglærte, der ikke indgår i en af de øvrige klasser.
- Eksempler: Industritekniker, tømrer, lastbilchauffør, sosu-assistent.

Underklasse:

- Personer, der er uden for arbejdsmarkedet mere end 4/5 af året.
- Eksempler: Før tidspensionist, kontanthjælpsmodtager.

Studerende indgår ikke i klasseopdelingen. Kun personer i aldersgruppen 18-59 år er med i klasseopdelingen.

Udvikling i den disponible indkomst

I tabel 1 er den disponible indkomst for de fem socialklasser vist. I den disponible indkomst indgår al indkomst (markedsindkomst, formueindkomst inkl. lejeværdi af egen bolig, overførsler mv.) og renteudgifter, og skatten er trukket fra. Det er altså den indkomst, man har til rådighed efter skat.

Af tabellen ses det, at overklassen har haft langt den største fremgang i disponibel indkomst i perioden. Fra en disponibel indkomst på 250.000 kr. i 1985, målt i dagens priser, til en disponibel indkomst på 584.000 kr. i 2009. Det er en real stigning på over 330.000 kr. svarende til en fremgang på 133 pct. Til sammenligning har arbejderklassen haft en real stigning på 45 pct., mens underklassen har haft den mindste fremgang på 36 pct. Det er vist i tabel 1.

Tabel 1. Disponibel indkomst for de sociale klasser, 2012-niveau

	Disponibel indkomst 1985	Disponibel ind- komst 2009	Vækst	Relativ vækst
		1.000 kr.		Pct.
Overklasse	250,7	583,5	332,8	132,7
Højere middel	179,6	302,5	122,9	68,4
Middel	139,5	233,4	94,0	67,4
Arbejder	151,1	218,8	67,7	44,8
Underklasse	106,1	144,3	38,2	36,0
Gennemsnit	147,9	231,0	83,1	56,2

Anm.: Indkomster fra 1985 er fremskrevet til 2009 med prisudviklingen og er angivet i 2012-lønniveau.
 Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre.

I tabel 2 er udviklingen i den disponible indkomst vist som et indeks målt relativt til arbejderklassen. Af tabellen ses det, at overklassen i 1985 havde en disponible indkomst, der var 1,66 gange større end arbejderklassen i 1985. I 2009 var dette forhold vokset til en faktor 2,67.

Tabel 2. Udvikling i disponible indkomst i forhold til arbejderklassen, indeks

	1985	1990	1995	2000	2005	2009
Overklasse	166	189	220	259	279	267
Højere middel	119	127	131	136	139	138
Middel	92	98	101	104	106	107
Arbejder	100	100	100	100	100	100
Underklasse	70	72	73	70	67	66

Anm.: Som tabel 1.
 Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre.

I tabel 3 er klasserne yderligere opdelt på undergrupper. Af tabellen ses det bl.a., at de selvstændige i overklassen har haft suverænt den største fremgang i indkomsten på 430.000 kr. svarende til en vækst på næsten 180 pct. Med en gennemsnitlig disponible indkomst på over 670.000 kr. er de også den undergruppe, der har den største disponible indkomst.

Tabel 3. Disponibel indkomst for de sociale klasser, 2012-niveau

Til tabel	Disponibel indkomst 1985	Disponibel indkomst 2009	Vækst	Relativ vækst
		1.000 kr.		Pct.
Overklasse - Selvstændige	240,9	670,9	430,0	178,5
Overklasse - Topleder	286,6	553,9	267,3	93,3
Overklasse - Uddannelse	251,7	520,1	268,5	106,7
Højere middel - Selvstændige	156,4	342,1	185,7	118,7
Højere middel - Topleder	179,7	350,4	170,7	95,0
Højere middel - KVU, MVU og LVU over indkomstgrænse	197,7	361,2	163,5	82,7
Højere middel - LVU under indkomstgrænse	174,1	272,3	98,2	56,4
Middel - Selvstændige	109,3	177,6	68,3	62,5
Middel - Topleder	146,1	261,8	115,7	79,2
Middel - KVU og MVU	163,4	247,9	84,5	51,7
Arbejder - Faglært	155,6	226,5	70,8	45,5
Arbejder - Gymnasie	148,9	212,8	63,9	42,9
Arbejder - Ufaglært	144,5	198,2	53,8	37,2
Underklasse	106,1	144,3	38,2	36,0
Gennemsnit	147,9	231,0	83,1	56,2

Anm.: Som tabel 1.

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre.

I tabel 4 er udviklingen i den disponible indkomst vist som et indeks, hvor en faglært arbejder er indeks 100. Af tabellen ses det bl.a., at de selvstændige i overklassen er gået fra at have en disponible indkomst, der var 1,55 gange så stor som en faglært arbejders i 1985, til nu at have en indtægt, der er tre gange så stor som en faglært arbejders.

Tabel 4. Udvikling i disponibelindkomst i forhold til faglært arbejder, indeks

	1985	1990	1995	2000	2005	2009
Overklasse - Selvstændige	155	180	217	245	297	296
Overklasse - Topleder	184	213	249	265	257	245
Overklasse - Uddannelse	162	180	200	250	248	230
Højere middel - Selvstændige	101	114	129	136	148	151
Højere middel - Topleder	115	124	132	145	153	155
Højere middel - KVU, MVU og LVU over indkomstgr.	127	137	143	151	159	159
Højere middel - LVU under indkomstgr.	112	116	116	118	119	120
Middel - Selvstændige	70	76	81	81	83	78
Middel - Topleder	94	97	99	112	115	116
Middel - KVU og MVU	105	107	107	107	108	109
Arbejder - Faglært	100	100	100	100	100	100
Arbejder - Gymnasie	96	97	95	96	95	94
Arbejder - Ufaglært	93	93	92	90	87	88
Underklasse	68	70	71	68	65	64

Anm.: Som tabel 1.

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre.

Stor indkomstforskel når man kun ser på hovedpersoner

Ovenstående indkomstudviklinger dækker over udviklingen i den gennemsnitlige indkomst inden for familierne. Ser man udelukkende på hovedpersonerne i hver familie, dvs. den person med den højeste sociale klasse inden for hver familie, så er der endnu større indkomstforskelle. Når man kun ser på hovedpersonen inden for familierne, så har overklassen en disponibel indkomst, der er næsten fire gange så stor som arbejderklassen. I 1985 var overklassens indkomst 2,4 gange så stor som arbejderklassens. Det er vist i tabel 5.

Tabel 5. Udvikling i disponibel indkomst i forhold til arbejderklassen, indeks, kun hovedpersoner

	1985	1990	1995	2000	2005	2009
Overklasse	242	274	329	389	417	394
Højere middel	134	142	147	152	153	149
Middel	86	93	98	101	104	104
Arbejder	100	100	100	100	100	100
Underklasse	64	67	69	66	65	63

Anm.: Som tabel 1.

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre.

I tabel 6 er hovedpersonerne yderligere opdelt i underkategorierne, og indkomsten er målt i forhold til faglært arbejder.

Tabel 6. Udvikling i disponibel indkomst i forhold til faglært arbejder, indeks, kun hovedpersoner

	1985	1990	1995	2000	2005	2009
Overklasse - Selvstændige	217	253	324	366	457	452
Overklasse - Topleder	293	338	402	410	386	362
Overklasse - Uddannelse	234	260	291	367	353	322
Højere middel - Selvstændige	108	128	157	167	186	188
Højere middel - Topleder	145	157	170	181	188	189
Højere middel - KVU, MVU og LVU over indkomstgr.	157	166	174	183	189	190
Højere middel - LVU under indkomstgr.	112	117	117	119	119	120
Middel - Selvstændige	55	61	69	70	73	65
Middel - Topleder	98	102	106	121	123	122
Middel - KVU og MVU	101	106	106	106	107	109
Arbejder - Faglært	100	100	100	100	100	100
Arbejder - Gymnasie	89	92	90	93	93	92
Arbejder - Ufaglært	92	93	92	91	88	89
Underklasse	61	65	67	64	62	61

Anm.: Som tabel 1.

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre.

Opdeler man yderligere hovedpersonerne på brancher, har alle haft pæne indkomstfremgange blandt overklassen. Dog gælder det særligt vidensservice (bl.a. virksomhedsrådgivning, finansielle hovedsæder, rådgivende ingeniører, reklamevirksomhed, juridisk bistand mm.), ejendomshandel og udlejning, der har haft de største indkomstfremgange inden for overklassen.

Dekomponering af disponibel indkomst

I tabel 7 er den disponible indkomst dekomponeret i samlet indkomst, renteudgifter og skattebetalinger. Af tabellen ses det bl.a., at overklassen har en samlet indkomst på 1,2 mio. kr. Fra disse trækkes renteudgifter mv. på knap 187.000 kr. og skat på 404.000 kr. Dette efterlader 583.500 kr. i disponibel indkomst.

Tabel 7. Dekomponering af disponibel indkomst 2009, 2012-niveau

	Samlet indkomst	Renteudgifter mv. 1.000 kr.	Skat	Disp indk
Overklasse	1.174,3	-186,7	-404,1	583,5
Højere middel	545,2	-58,3	-184,4	302,5
Middel	396,6	-45,4	-117,8	233,4
Arbejder	357,9	-31,6	-107,5	218,8
Underklasse	201,4	-12,0	-45,1	144,3
Gennemsnit	388,4	-39,6	-117,8	231,0

Anm: Renteudgifter mv. dækker over fradragsberettigede renteudgifter, fradragsberettiget betalt underholdningsbidrag samt tilbagebetalt kontanthjælp.

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre.

I tabel 8 er ændringen i hver indkomstkompone­nt vist. Her skal man være opmærksom på tolkningen af fortegnene. Eksempelvis er overklassens samlede indkomst steget med 402.000 kr. Renteudgifterne er blevet næsten 70.000 kr. mindre, hvilket bidrager positivt til ændringen i den disponible indkomst. Omvendt er skattebetalingen blevet 138.000 kr. større, hvilket bidrager negativt til ændringen i disponibel indkomst. Dette har givet en samlet vækst i den disponible indkomst på knap 333.000 kr. for overklassen.

Tabel 8. Vækst i indkomstkompone­nter til disponibel indkomst, 1985-2009, 2012-niveau

	Samlet indkomst	Renteudgifter mv.	Skat	Disp indk
Ændring i 1.000 kr.				
Overklasse	402,4	68,8	-138,3	332,8
Højere middel	136,1	38,1	-51,3	122,9
Middel	117,3	14,7	-38,0	94,0
Arbejder	85,4	5,7	-23,4	67,7
Underklasse	60,1	-3,0	-19,0	38,2
Gennemsnit	107,5	8,9	-33,3	83,1

Anm: Som tabel 6.

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre.

Samlet indkomst

I dette afsnit er udviklingen i den samlede indkomst før skat beskrevet. I tabel 9 er den samlede indkomst opdelt i forskellige indkomstkompone­nter. Af tabellen ses det bl.a., at:

- Overklassen har en samlet indkomst på knap 1,2 mio. kr., hvilket er næsten dobbelt så meget som den højere middelklasse og næsten 3 gange så meget som arbejderklassen.
- Overklassen har en markant større formueindkomst end resten af de sociale klasser.
- Underklassen får i gennemsnit over 150.000 kr. i indkomstoverførsler.

Tabel 9. Dekomponering af samlet indkomst, 2009, 2012-niveau

	Markedsindkomst	Formueindkomst	Overførselsindkomst	Andet	Samlet indkomst
1.000 kr.					
Overklasse	942,8	201,5	16,9	13,1	1.174,3
Højmiddel	469,6	52,6	18,8	4,3	545,2
Middel	336,4	35,9	21,7	2,5	396,6
Arbejder	300,7	27,1	28,1	2,0	357,9
Underklasse	34,3	11,2	151,1	4,8	201,4
Gennemsnit	309,6	34,4	41,4	3,0	388,4

Anm: Markedsindkomst indeholder primært løn og overskud af egen virksomhed. Formueindkomst er indkomster fra renter og aktieudbytter samt imputeret afkast af ejerbolig. Overførselsindkomster er primært overførsler fra det offentlige, men indeholder dog også evt. private pensionsudbetalinger. Andet er bl.a. legater, honorarer fra arbejde udført i udlandet, uddelinger fra fonde mv.

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre.

I tabel 10 er væksten i den samlede indkomst dekomponeret i de fire indkomstkompone­nter. Af tabellen ses det bl.a., at:

- Den samlede indkomst er steget med over 400.000 kr. for overklassen, mens den er steget med godt 85.000 kr. for arbejderklassen.
- Den største del af stigningen i indkomsten kommer fra markedsindkomsten, mens også formueindkomsten er steget betragteligt for overklassen

Tabel 10. Dekomponering af væksten i samlet indkomst, 1985-2009, 2012-niveau

	Markedsind- komst	Formueind- komst	Overførselsind- komst	Andet	Samlet ind- komst
Ændring i 1.000 kr.					
Overklasse	332,1	111,5	12,0	-53,2	402,4
Højmiddel	109,5	23,8	8,1	-5,3	136,1
Middel	93,4	19,0	6,6	-1,7	117,3
Arbejder	70,8	12,1	3,3	-0,9	85,4
Underklasse	9,8	3,7	52,3	-5,7	60,1
Gennemsnit	80,0	17,2	13,0	-2,7	107,5

Anm: Markedsindkomst indeholder primært løn og overskud af egen virksomhed. Formueindkomst er indkomster fra renter og aktieudbytter samt imputeret afkast af ejerbolig. Overførselsindkomster er primært overførsler fra det offentlige, men indeholder dog også evt. private pensionsudbetalinger. Andet er bl.a. legater, honorarer fra arbejde udført i udlandet, uddelinger fra fonde mv.

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre.

I tabel 11 er udviklingen i den samlede indkomst vist som indeks i forhold til arbejderklassen. Af tabellen ses det bl.a., at overklassen i 1985 havde en indkomst, der var 2,8 gange så høj som arbejderklassen. I 2009 er det steget til 3,3. Underklassen har en indkomst, der er godt halvt så stor som arbejderklassen.

Tabel 11. Samlet indkomst i forhold til arbejderklassen, indeks

	1985	1990	1995	2000	2005	2009
Overklasse	283	293	293	318	330	328
Højere middel	150	153	151	153	153	152
Middel	102	105	106	108	110	111
Arbejder	100	100	100	100	100	100
Underklasse	52	52	59	55	56	56

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre.

I tabel 12 er indkomstudviklingen underopdelt på de mindre klasser. Her ses der på indkomsten i forhold til en faglært arbejder.

Tabel 12. Samlet indkomst i forhold til faglært arbejder

	1985	1990	1995	2000	2005	2009
Overklasse - Selvstændige	279	288	285	299	333	344
Overklasse - Topleder	296	324	342	324	318	312
Overklasse - Uddannelse	236	252	260	301	299	285
Højere middel - Selvstændige	152	155	159	165	170	176
Højere middel - Topleder	151	155	159	168	176	181
Højere middel - KVU, MVU og LVU over indkomstgr.	153	162	166	173	179	183
Højere middel - LVU under indkomstgr.	123	125	123	124	123	125
Middel - Selvstændige	82	86	88	87	88	86
Middel - Topleder	100	101	103	118	120	121
Middel - KVU og MVU	109	109	108	109	109	111
Arbejder - Faglært	100	100	100	100	100	100
Arbejder - Gymnasie	95	97	95	97	96	94
Arbejder - Ufaglært	87	87	87	86	84	84
Underklasse	49	50	57	53	54	54

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre.

Udvikling i markedsindkomst

I tabel 13 er udviklingen i markedsindkomsten vist. Det er hovedsageligt lønindkomst, men også overskud af selvstændig virksomhed, der indgår. Kapitalindkomst indgår ikke i markedsindkomsten. Af tabellen ses det, at overklassen havde en markedsindkomst, der var 2,66 gange så stor som arbejderklassens i 1985, hvilket er vokset til 3,13 i 2009.

Tabel 13. Udvikling i erhvervsindkomst i forhold til arbejderklassen, indeks

	1985	1990	1995	2000	2005	2009
Overklasse	266	258	281	289	309	313
Højere middel	157	158	158	158	157	156
Middel	106	107	108	109	111	112
Arbejder	100	100	100	100	100	100
Underklasse	11	10	8	7	8	11

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre.

I tabel 14 er udviklingen yderligere opdelt på de forskellige underkategorier.

Tabel 14. Udvikling i erhvervsindkomst i forhold til faglært arbejder, indeks						
	1985	1990	1995	2000	2005	2009
Overklasse - Selvstændige	263	254	277	289	317	336
Overklasse - Topleder	239	242	263	265	287	287
Overklasse - Uddannelse	221	224	247	259	271	270
Højere middel - Selvstændige	156	152	161	167	172	176
Højere middel - Topleder	152	152	158	173	180	184
Højere middel - KVU, MVU og LVU over indkomstgr.	157	165	172	176	180	185
Højmiddel - LVU under indkomstgr.	126	129	127	127	125	129
Middel - Selvstændige	81	80	81	81	82	80
Middel - Topleder	99	99	102	122	124	125
Middel - KVU og MVU	111	112	111	111	111	113
Arbejder - Faglært	100	100	100	100	100	100
Arbejder - Gymnasie	94	97	94	97	95	95
Arbejder - Ufaglært	82	81	81	81	80	81
Underklasse	10	9	7	7	7	11

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre.

Udvikling i formueindkomst

I tabel 15 er udviklingen i formueindkomsten vist. I dette indkomstbegreb indgår fx renteindtægter og aktieudbytte. Derudover indgår lejeværdi af egen bolig også. Af tabellen ses det, at overklassen har et markant højere niveau for formueindkomst end de andre klasser. I forhold til arbejderklassen har overklassen en gennemsnitlig formueindkomst, der er 7,44 gange så stor. Man skal dog være opmærksom på, at spredningen i formueindkomsten er relativt stor også inden for hver af klasserne. Det fremgår ikke af tabellen, men i 2007 var formueindkomsten over 10 gange så stor for overklassen som for arbejderklassen, hvilket dog er faldet til 7,44 i 2009.

Tabel 15. Udvikling i formueindkomst i forhold til arbejderklassen, indeks						
	1985	1990	1995	2000	2005	2009
Overklasse	602	852	1014	1049	867	744
Højere middel	192	210	204	187	199	194
Middel	113	137	128	122	125	133
Arbejder	100	100	100	100	100	100
Underklasse	50	52	51	47	46	41

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre.

I tabel 16 er formueindkomsten opdelt på de forskellige underkategorier.

Tabel 16. Udvikling i formueindkomst i forhold til faglært arbejder, indeks						
	1985	1990	1995	2000	2005	2009
Overklasse - Selvstændige	588	838	759	634	709	621
Overklasse - Topleder	571	942	2249	1365	884	756
Overklasse - Uddannelse	393	591	786	1050	778	586
Højere middel - Selvstændige	174	269	235	202	207	227
Højere middel - Topleder	194	253	361	227	245	251
Højere middel - KVU, MVU og LVU over indkomstgr.	206	215	234	232	261	250
Højere middel - LVU under indkomstgr.	121	115	118	113	126	127
Middel - Selvstændige	75	138	123	115	112	116
Middel - Topleder	112	141	157	127	131	138
Middel - KVU og MVU	117	113	110	106	110	114
Arbejder - Faglært	100	100	100	100	100	100
Arbejder - Gymnasie	77	76	92	84	91	79
Arbejder - Ufaglært	69	72	68	67	61	56
Underklasse	44	47	46	42	42	36

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre.

Udvikling i formuer

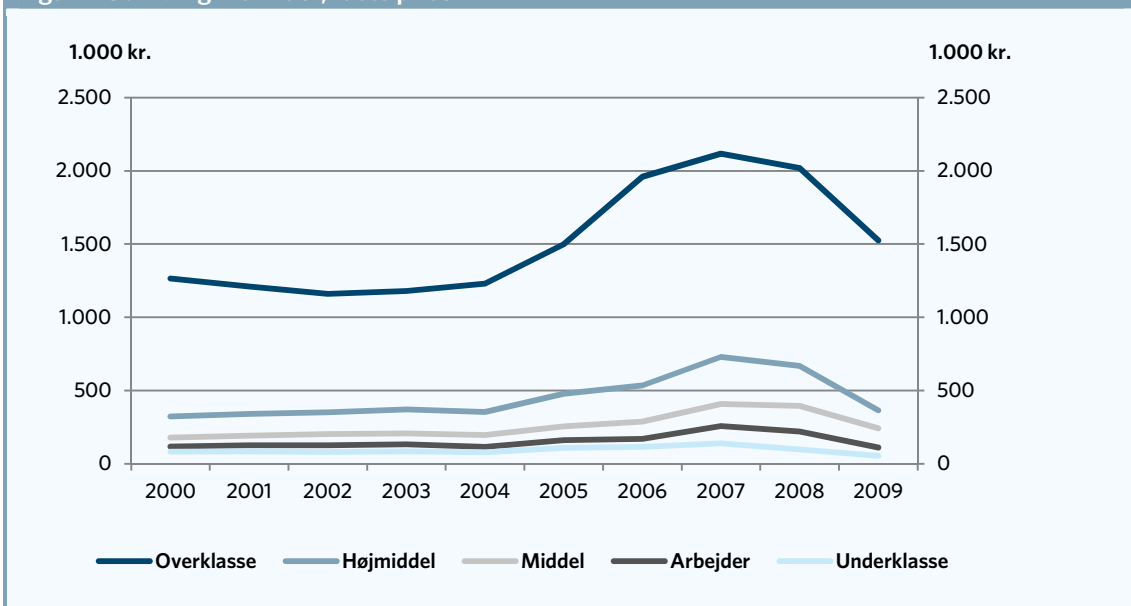
I tabel 17 ses udviklingen i nettoformuerne fra 2000-2009. Overklassen har i gennemsnit nettoformuer, der er væsentligt større end de andre sociale klasser. Med en gennemsnitlig nettoformue på over 1,5 mio. kr. er overklassens formue 4 gange så stor som gennemsnittet for den højere middelklasse, og næsten 14 gange så stor som den gennemsnitlige nettoformue for arbejderklassen. Man skal dog være opmærksom på, at spredningen på nettoformuerne inden for hver socialklasse er forholdsvis høj.

Tabel 17. Udvikling i nettoformuer, faste priser				
	2000	2009	Vækst	Relativ vækst
		1.000 kr.		Pct.
Overklasse	1264,4	1524,9	260,6	20,6
Højere middel	323,2	364,9	41,7	12,9
Middel	179,5	243,3	63,8	35,5
Arbejder	118,1	110,4	-7,7	-6,5
Underklasse	83,5	54,4	-29,1	-34,8

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre.

Udviklingen i nettoformuerne er sammensat af en meget kraftig stigning specielt fra 2004-2007, hvorefter nettoformuerne er faldet kraftigt i 2008 og 2009 i takt med, at boligpriserne er faldet. Det er vist i figur 1.

Figur 1. Udvikling i formuer, faste priser

Arv for de sociale klasser

I tabel 18 er der vist den gennemsnitlige nettoformue for enlige afdøde. Denne nettoformue er koblet på de afdødes børn, og de børn er opdelt i de sociale klasser. Tabellen giver altså en indikation af den gennemsnitlige modtagne arv fordelt på de sociale klasser.

Af tabel 1 fremgår det, at de personer i overklassen, hvis forældre døde, i gennemsnit står til at modtage ca. 2 mio. kr. i arv. Der er dog en stor spredning på dette, hvilket ses ved, at medianen er på godt ½ mio. kr. for overklassen. De personer i underklassen, hvis forældre døde, står til i gennemsnit at arve 508.000 kr. Her er der også stor spredning, og medianen i underklassen er på 23.600 kr.

Det skal bemærkes, at det er et overslag på den modtagne arv. For det første er der begrænsninger på opgørelsen af nettoformuen, hvilket er beskrevet i boks 1. For det andet er det ikke sikkert, at børnene rent faktisk modtager hele arven, da en del af arven kan være testamenteret bort.

For at minimere usikkerheden på opgørelsen er der brugt et gennemsnit over tre år. Det ses af tabellen, at for overklassen indgår der i gennemsnit ca. 800 personer i hvert af årene, og det er særligt i denne klasse, der er usikkerhed på størrelsen af arven, hvis man kun benytter et enkelt år.

Tabel 18. Gennemsnitlig modtaget arv fordelt på sociale klasser, gennemsnit 2007:2009, 2012-priser

	Antal personer	Gennemsnitlig arv	Median arv
	1.000 personer	1.000 kr.	
Overklasse	0,8	2.042,7	519,6
Højere middel	3,3	1.324,0	478,9
Middel	8,8	764,7	193,1
Arbejder	13,8	476,6	57,9
Underklasse	4,2	507,6	23,6

Anm: Tabellen viser gennemsnittet af nettoformuen i 2007, 2008 og 2009 for enlige afdøde i hhv. 2008, 2009 og 2010, koblet med deres efterladte børn, som er opdelt på deres sociale klasse. Alle priser er fremskrevet til 2012-niveau med prisudviklingen. Opgørelsen af nettoformuen er beskrevet nærmere i boks 1.

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre.

Boks 1. Metode

Analysen tager udgangspunkt i nettoformuen i 2007, 2008 og 2009 for enlige personer afdøde i hhv. 2008, 2009 og 2010. Nettoformuen er opgjort som ejendomsaktiver, indestående i pengeinstitutter samt kursværdi af værdipapirer. Fra disse aktiver fratrækkes gæld til realkredit og pengeinstitutter samt pantebrevsgæld. Eventuelle pensionsformuer indgår ikke i nettoformuen, ligesom værdien af andelsbolig, bil, båd, kontanter mv. ikke indgår.

Nettoformuen for de enlige afdøde er koblet på deres eventuelle børn i 2007, 2008 eller 2009, og det er denne kobling, der er illustreret i tabellen. Det er ikke sikkert, at børnene modtager hele arven, da arven kan være testamenteret bort.